

Nr 1313

Av herr **Dahlgren m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition nr 166, angående domartjänster vid vissa underrätter.*

(Lika lydande med motion nr 1037 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 166 framläggs förslag om ändringar i domarorganisationen vid vissa underrätter. Förslaget är föranlett av de förändringar i den judiciella indelningen, som efter beslut av Kungl. Maj:t (SFS nr 525 år 1968) är avsedda att genomföras den 1 januari 1969.

De angivna indelningsförändringarna är för Kalmar läns vidkommande av genomgripande natur. Fyra av de nuvarande domsagorna avvecklas. Då det samtidigt endast sker en enda nybildning, minskar antalet domkretsar i länet från sju till fyra (tre domsagor jämte rådhusrätten i Kalmar). Öland kommer inte längre att bilda egen domsaga utan läggs i judiciellt hänseende samman med ett antal fastlandskommuner i den sydligaste delen av länet.

Som framgår av proposition nr 166 väntas statsmakterna under våren 1969 komma att ta ställning till principerna för hur underrättsorganisationen skall vara uppbyggd i framtiden. Förslag om detta har f. ö. redan remitterats till lagrådet.

Innan denna fråga blir prövad av riksdagen bör rimligtvis endast smärre jämkningar i den nuvarande domkretsindelningen komma i fråga. Sådana jämkningar är t. ex. med gällande bestämmelser nödvändiga, om det sker en kommunsammanläggning där både kommun eller kommundel som tillhör domsaga och stad med rådhusrätt berörs. Självfallet kan det också i andra fall finnas skäl att företa en indelningsförändring av begränsad omfattning.

De nu aktuella ändringarna i domkretsindelningen i Kalmar län sträcker sig emellertid som nämnts vida längre. Regleringen sker trots att inga av de förändringar i den kommunala indelningen, som kommer att genomföras vid kommande årsskifte, på något avgörande sätt rubbar förutsättningarna för att under kortare eller längre tid bibehålla alla de nuvarande domsagorna. Inte heller kan vakanserna på två av de fyra berörda häradshövdingtjänsterna tillmätas så stor vikt, att stora indelningsförändringar behöver genomföras redan nu.

Att redan nu avveckla tre av sju domkretsar inom ett så begränsat område som ett län måste därför betraktas som ett föregripande av statsmak-

ternas ställningstagande till en allmän domkretsreform. Enligt vår mening bör alla indelningsändringar av denna omfattning anstå tills riksdagen har fattat principbeslut om hur underrättsorganisationen i framtiden skall vara utformad. Domarorganisationen i de aktuella domsagorna bör därmed också vara oförändrad t. v.

Det till lagrådet remitterade förslaget om underrätternas organisation har i likhet med domstolskommitténs tidigare förslag utsatts för häftig kritik både vid remissbehandlingen och senare. Inte minst denna omständighet ger anledning till att avvakta det kommande riksdagsbeslutet innan några mer omfattande ändringar i den judiciella indelningen genomförs. Helt berättigat har det framhållits, att om alla mindre domkretsar slås samman till minst s. k. tredomarkretsar kommer reduktionen i antalet underrätter att föra med sig starkt försämrade service i många områden. Verkningarna av en sådan reform kan exempelvis belysas med den försämrade service befolkningen på Öland och i området kring Vimmerby erhåller, om domsagokanslierna i Borgholm resp. Vimmerby dras in. Denna åtgärd medför bl. a. att fastighetsböckerna flyttas från nuvarande kansliorter. Åtskilliga remissinstanser har också övertygande visat, att man knappast uppnår några påtagliga förbättringar för rättsväsendet som helhet genom att konsekvent upprätta större domkretsar. Inte heller torde det finnas några ekonomiska motiv för att föra samman de mindre domkretsarna till större enheter.

Med hänvisning till vad som ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen måtte besluta

1. att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att den nuvarande domkretsindelningen i Kalmar län inte ändras innan statsmakterna tagit slutgiltig ställning till principerna för en allmän domkretsreform; samt

2. att avslå Kungl. Maj:ts proposition nr 166 i vad den avser förändringar i domarorganisationen i domsagorna i Kalmar län.

Stockholm den 3 december 1968

Anders Dahlgren (cp)

Tekla Torbrink (s)

Eric Krönmark (h)

Mac P. Hamrin (fp)

Fritz Börjesson (cp)

Stig Alemyr (s)

i Kalmar

i Glömminge